

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 158/09-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. mája 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. G. M. – M., N., zastúpeného advokátom JUDr. P. B., R., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 221/2005 z 30. januára 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. G. M. – M., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. mája 2007 doručená sťažnosť Ing. G. M. – M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 221/2005 z 30. januára 2007 (ďalej aj „namietaný rozsudok“).

Sťažovateľ prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu uviedol, že v rámci výkonu svojej podnikateľskej činnosti uzavrel 8. júna 1993 s objednávateľmi zmluvu o dielo, na základe ktorej sa ako zhotoviteľ zaviazal postaviť pre nich rodinný dom v Rimavskej Sobote podľa odsúhlasenej projektovej dokumentácie v termíne do 1. decembra 1993. V zmluve o dielo bolo okrem iného dohodnuté, že ak počas realizácie stavby dôjde k zvýšeniu cien, ktoré sa premietne do ceny diela, budú to zmluvné strany riešiť dodatkom k pôvodnej zmluve.

V nadväznosti na to sťažovateľ 16. novembra 1993 predložil objednávateľom písomný návrh na uzavretie dodatku k zmluve o dielo, predmetom ktorého malo byť zvýšenie ceny diela o 51 607 Sk, čo súviselo s dodatočnými požiadavkami objednávateľov na zmeny stavebných prác. Pretože objednávatelia odmietli sťažovateľom predložený návrh akceptovať, oznámil im, že práce na diele pozastavuje do vyriešenia vzniknutej situácie. Na uvedené oznámenie reagovali objednávatelia písomným podaním z 28. novembra 1993, ktorým sťažovateľovi vytýkali, že nedodrжал postup podľa projektovej dokumentácie a nie je v stave dokončiť stavbu v dohodnutom termíne. Preto ho vyzvali na pokračovanie v prácach na diele a pohrozili mu, že inak požiadajú o dokončenie stavby niektorú konkurenčnú firmu.

Sťažovateľ v sťažnosti pokračuje v opise skutkového stavu uvádzajúc, že 3. decembra 1993 vymenili objednávatelia zámky na vchodových dverách stavby a *«dielo sa dostalo do plnej a výlučnej dispozície objednávateľov (žalobcov), ktorí ho mali začať dokončovať s iným zhotoviteľom.*

Dňa 03. 01. 1994 žalobcovia vyzvali žalovaného na opravu komínov a strechy („nakoľko nad vchodom premká v nadmernej miere“) s tým, že na tento nedostatok žalovaného upozornili už v polovici novembra 1993. Vyzvali žalovaného na oznámenie

termínu opravy – lehotu určili opäť – „čo najrýchlejšie“. Dňa 14. 02. 1994 žalovaný žalobcom oznámil, že mu znemožnili dokončenie stavby a že bez jeho súhlasu na stavbe pracuje iný dodávateľ, preto on už nedokončí dielo – ale už sa iba finančne vysporiadajú.

Vo februári 1994 – vypracoval znalec z odboru „Stavebníctvo“ Ing. L. C. na žiadosť žalobcov znalecký posudok č. 002/1994, v ktorom posúdil technický stav, kvalitu vykonávaných prác a mieru dokončenia stavby rodinného domu, podľa ktorého zistené nedostatky na nedokončenom rodinnom dome bolo možné odstrániť v priebehu mesiaca marca 1994.

Dňa 29. 03. 1994 žalobcovia návrhom podaným na Okresný súd v R. Sobote vyzvali žalovaného, aby v lehote 1 mesiaca, v súlade so znaleckým posudkom Ing. L. C. z februára 1994, odstránil „vady diela na ich nehnuteľnosti a to na rodinnom dome v R.“ a zaplatil im sumu 32.943.- Sk s prísl. Tento návrh žalobcov bol žalovanému doručený 25. 04. 1994. Prostredníctvom okresného súdu sa žalovaný k nemu písomne vyjadril listom z 09. 05. 1994, v ktorom odmietol návrh žalobcov „vady diela“ v primeranej lehote 1 mesiaca odstrániť a zaplatiť nimi požadovanú sumu – z dôvodu, že 03. 12. 1993 žalobcovia násilne vymenili zámky na vchodových dverách stavby a v prácach na stavbe pokračoval iný dodávateľ.

Dňa 29. 11. 1995 obdržal žalovaný od žalobcov ďalšiu výzvu na dokončenie stavby v termíne do 31. 04. 1996 (išlo o zimné obdobie). Žalovaný dielo opäť odmietol dokončiť, keďže na stavbe už od decembra 1993 pracovali iní dodávatelia.

Písomným podaním zo 07. 03. 1996 – žalobcovia vzali späť návrh na odstránenie väd diela z 29. 03. 1994 - navrhli zmenu návrhu tak, aby súd uložil žalovanému nedokončené dielo dokončiť do 1 mesiaca od právoplatnosti rozsudku.

Až dňa 13. 01. 1998 – t. j. po uplynutí viac ako 3 rokov od márneho uplynutia primeranej lehoty na „urobenie nápravy“ dňom 10. 06. 1994 – odstránenie nedostatkov diela – žalobcovia písomne (podľa ust. § 642 ods. 2 Občianskeho zákonníka – ako výslovne vyhlásili na pojednávaní dňa 23. 06. 2005) jednostranne odstúpili od uzavretej zmluvy o dielo z 08. 06. 1993 (žalovanému doručené 14. 01. 1998).

Dňa 24. 02. 1998 – žalobcovia podali na okresnom súde návrh, ktorým vzali späť žalobu na uloženie žalovanému nedokončené dielo dokončiť – navrhli zmenu žaloby tak, aby bol žalovaný zaviazaný na vydanie bezdôvodného obohatenia a na náhradu škody.

Okresný súd v R. Sobote rozsudkom z 25. 04. 2002, č. k. 8 C 148/94-199 žalobu v celom rozsahu zamietol a žalobcov zaviazal k náhrade trov konania. Na odvolanie žalobcov Krajský súd v B. Bystrici uznesením z 19. 09. 2002, č. k. 12 Co 2043/2002 vyššie uvedený rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Na to Okresný súd v R. Sobote rozsudkom z 15. 07. 2004, č. k. 8 C 148/94-271 (súč viazaný právnym názorom odvolacieho súdu) zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 75.665.- Sk z titulu bezdôvodného obohatenia. Ohľadne náhrady škody vo v sume 2.106.941.- Sk žalobu zamietol.

Na odvolanie oboch účastníkov konania Krajský súd v B. Bystrici rozsudkom z 23. 06. 2005, č. k. 12 Co 303/2004 vyššie uvedený rozsudok prvostupňového súdu zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcom z titulu náhrady škody 1.559.736,50.- Sk, z titulu bezdôvodného obohatenia 51.486,50.- Sk a trovy konania.

Dovolanie žalovaného proti vyššie uvedenému nesprávnemu rozsudku Krajského súdu v B. Bystrici z 23. 06. 2005, Najvyšší súd SR rozsudkom č. k. 1 Cdo 221/2005 z 30. 01. 2007 – zamietol.

Najvyšší súd SR v napadnutom rozsudku dospel k záveru, že posúdenie neexistencie premlčania práva žalobcov odstúpiť od zmluvy o dielo podľa ust. § 642 ods. 2 Obč. zák. odvolacím súdom – je správne.

Najvyšší súd SR v odôvodnení svojho rozsudku na str. 8 ods. 3 uviedol, že z obsahu spisu údajne vyplýva, že žalobcovia v súlade s citovaným § 642 ods. 2 Obč. zák. žalovaného iba raz vyzvali na odstránenie zjavných nedostatkov rozpracovaného diela a určili mu na urobenie nápravy primeranú lehotu. Malo sa tak stať až listom z 27. 11. 1995, v ktorom žalovanému určili lehotu na urobenie nápravy do 31. 4. 1996, pričom v tejto lehote žalovaný nápravu neurobil. Podľa najvyššieho súdu až po uplynutí tejto lehoty, t. j. od 1. 5. 1996 začala plynúť trojročná premlčacia doba, v rámci ktorej žalobcovia listom z 13. 1. 1998, žalovanému doručenému 14. 1. 1998, odstúpili od zmluvy o dielo – právo žalobcov odstúpiť od zmluvy sa teda nepremlčalo. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že žalobcovia ho vyzvali na odstránenie nekvalitne vykonaných prác už skôr, tak podľa názoru najvyššieho súdu obsahom spisu nebola okrem listu z 27. 11. 1995 žiadna výzva žalobcov obsahujúca lehotu na „urobenie nápravy“, po márnom uplynutí ktorej by mohli žalobcovia odstúpiť od zmluvy o dielo podľa § 642 ods. 2 Obč. zák.»

Sťažovateľ zastáva názor, že namietaným rozsudkom došlo k porušeniu jeho označených práv argumentujúc tým, že právo na odstúpenie od zmluvy o dielo vyplývajúce zo zákona alebo z dohody účastníkov patrí medzi práva podliehajúce režimu premlčania. Pretože zákon výslovne neustanovuje dobu, v ktorej možno uplatniť toto právo, môže ho oprávnený účastník podľa sťažovateľa uplatniť vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe počítanej odo dňa, keď sa toto právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka). V súvislosti s tým sťažovateľ ďalej dodáva:

„Právo môže byť vykonané prvý raz, keď vznikne možnosť podať na jeho základe žalobu, teda keď je actio nata. Tento okamih je daný objektívne a nezávisle na subjektívnej okolnosti (napr. na tom, že oprávnený nevedel o svojom práve). Možnosť vykonať právo po prvý raz, ako začiatok plynutia premlčacej doby, treba v danom prípade chápať širšie než ako vznik možnosti podať žalobu (actio nata). Možnosť uplatnenia práva vyplývajúceho z odstúpenia od zmluvy zahrňa v sebe nielen možnosť domôcť sa svojich subjektívnych práv na súde (napr. určenia, že došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy, resp. k jej zrušeniu alebo vrátenia toho, čo každý účastník podľa zrušenej zmluvy dostal), ale predovšetkým možnosť uplatniť svoje subjektívne právo jednostranným právny úkonom – odstúpením od zmluvy, adresovaným druhej zmluvnej strane.

Účelom inštitútu premlčania je viesť veriteľov k tomu, aby v prípade, že dlžník nesplní záväzok, uplatnili včas svoje právo, t. j., aby tak urobili bez zbytočného otáľania, pričom inštitút premlčania chráni i dlžníkov, aby neboli neprimerane dlho vystavení riziku súdneho vynútenia povinnosti. Premlčanie nevedie k zániku práva (pohľadávky), bráni iba jeho vymáhateľnosti.

V danej veci si účastníci možnosť odstúpiť od zmluvy o dielo v priebehu zhotovovania diela v písomnom vyhotovení zmluvy zo dňa 08. 06. 1993 nedohodli.“

Sťažovateľ cituje relevantné znenie § 642 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je objednávateľ oprávnený odstúpiť od zmluvy aj vtedy, ak je zrejmé, že dielo nebude včas hotové alebo nebude vykonané riadne, a ak zhotoviteľ neurobí nápravu ani v poskytnutej primeranej lehote. Z citovaného zákonného ustanovenia sťažovateľ vyvodzuje, že odstúpeniu od zmluvy v prípade meškania zhotoviteľa s riadnym zhotovením

diela musí predchádzať výzva objednávateľa na „urobenie nápravy“ v primeranej lehote. Samotné odstúpenie od zmluvy o dielo prichádza do úvahy až vtedy, ak zhotoviteľ v poskytnutej lehote neurobí nápravu. Zároveň márnym uplynutím tejto lehoty vznikne objednávateľovi právo na odstúpenie od zmluvy o dielo, ktoré sa premlčuje v už spomínanej trojročnej premlčacej dobe, počítanej odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť po prvýkrát. Poukazujúc na znalecký posudok znalca z odboru stavebníctva z februára 1994 mohol sťažovateľ urobiť nápravu, t. j. odstrániť nedostatky na zhotovovanom diele v lehote jedného mesiaca. Z uvedeného podľa sťažovateľa vyplýva, že *«Doručením návrhu žalobcov z 29. 03. 1994 na odstránenie „väd diela“ v lehote 1 mesiaca a zaplatenie 32.943.- Sk došiel prostredníctvom okresného súdu žalovanému platný prejav vôle žalobcov smerujúci k určeniu primeranej lehoty (1 mesiac) žalobcovi (správne má byť žalovanému, pozn.) na „urobenie nápravy“, ktoré žalovaný svojím výslovným prejavom vôle z 09. 05. 1994 – odmietol!*

Ak pripustíme, že dvakrát žalobcami urobené prejavy vôle (z 28. 11. 1993 a z 03. 01. 1994) voči žalovanému: ktorým mu určili lehoty na „urobenie nápravy“ – „čo najrýchlejšie“ – boli neurčité, tak žalobcovia svoj prvý platný prejav vôle, ktorým poskytli žalobcovi primeranú lehotu na „urobenie nápravy“ – v dĺžke 1 mesiac (v súlade s vyššie uvedeným znaleckým posudkom Ing. L. C. z februára 1994) urobili v návrhu z 29. 03. 1994 na odstránenie „väd diela“, ktorý bol Okresným súdom v Rimavskej Sobote žalovanému doručený dňa 25. 04. 1994 a 09. 05. 1994 žalovaný žalobcom písomným podaním adresovaným súdu oznámil, že s návrhom žalobcov na odstránenie väd diela v lehote 1 mesiaca nesúhlasí (odmietol ho).

Nie teda až doručením listu z 27. 11. 1995 (ako v napadnutom rozsudku nesprávne konštatuje najvyšší súd), ale už doručením uvedeného návrhu – teda už 25. 04. 1994 došiel žalovanému z hľadiska určitosti prvý krát platný prejav vôle žalobcov vyzývajúci žalovaného na „urobenie nápravy“ v primeranej lehote, pričom túto výzvu žalovaný svojím výslovným prejavom dňa 09. 05. 1994 odmietol.

Krajský súd v Banskej Bystrici uvedený dôkaz a márne uplynutie 1-mesačnej lehoty poskytnutej žalobcami návrhom z 29. 03. 1994 žalovanému na „urobenie nápravy“ jednoznačne konštatuje na str. 8 ods. 2, štvrtá až šiesta veta rozsudku 12 Co 303/2004 z 23. 06. 2005 (dôkaz teda bol a je obsahom spisu). Právny záver odvolacieho súdu str. 10

ods. 4 uvedeného rozsudku (vzhľadom na žalovaným vznesenú námietku premlčania práva na odstúpenie od zmluvy o dielo žalobcami), že „Navrhovatelia mohli odstúpiť od zmluvy kedykoľvek počas trvania záväzkovo-právneho vzťahu. Keďže nedošlo k zrušeniu zmluvy žiadnym zákonom dovoleným spôsobom, navrhovatelia mohli od zmluvy odstúpiť, čo sa napokon stalo 13. 01. 1998.“ – je však už extrémne nesprávny. Krajský súd totiž opomenul, že ak objednávateľom poskytnutá primeraná lehota zhotoviteľovi na urobenie nápravy v zmysle ust. § 642 ods. 2 Občianskeho zákonníka márne uplynie, vzniká týmto okamihom objednávateľovi právo odstúpiť od zmluvy, ktoré sa taktiež premlčuje v lehote uvedenej v § 101 Občianskeho zákonníka počítanej odo dňa, keď mohlo byť uplatnené po prvý krát, čiže odo dňa nasledujúceho po márnom uplynutí lehoty na „urobenie nápravy“ .».

Odvolávajúc sa na konštatovanie Krajského súdu v Banskej Bystrici [ako súdu odvolacieho (ďalej len „krajský súd“)], týkajúce sa zisteného skutkového stavu, odmieta sťažovateľ zistenie najvyššieho súdu (ako súdu dovolacieho) konštatované v odôvodnení namietaného rozsudku, v ktorom sa uvádza, «že žalobcovia v súlade s ust. § 642 ods. 2 Občianskeho zákonníka poskytli žalovanému primeranú lehotu na „urobenie nápravy“ až listom z 27. 11. 1995 a až od 01. 05. 1996 začala plynúť trojročná premlčacia doba na odstúpenie od zmluvy o dielo v tejto veci».

Na základe uvedeného sťažovateľ opätovne tvrdí, že ak objednávateľia (t. j. žalobcovia) odstúpili od s ním uzatvorenej zmluvy o dielo 13. januára 1998, urobili tak jednoznačne po uplynutí troch rokov odo dňa, keď tak mohli po prvýkrát urobiť (t. j. od 10 júna 1994), a preto sa ich právo na odstúpenie od zmluvy premlčalo, v dôsledku čoho nemohli ani uplatniť na súde právo na náhradu škody a vydanie bezdôvodného obohatenia.

K porušeniu označených práv namietaným rozsudkom došlo podľa sťažovateľa tým, že najvyšší súd nerozhodol v súlade so zákonom tvrdiac, že sa dôsledne neriadil § 132, § 153 ods. 1 a § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Z pohľadu sťažovateľa, predovšetkým z odôvodnenia namietaného rozsudku nemožno zistiť, prečo boli opomenuté v súdnom spise nachádzajúce sa písomné dôkazy, v dôsledku čoho dospel

najvyšší súd k nesprávnemu záveru, že právo žalobcov na odstúpenie od zmluvy o dielo sa nepremlčalo. Tento záver je podľa sťažovateľa v extrémnom nesúlade so zisteným skutkovým stavom, a preto je aj v rozpore so zásadami vyjadrenými v čl. 46 ods. 1 ústavy a predstavuje aj porušenie princípov spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

S poukazom na tieto dôvody sťažovateľ navrhuje, aby bola jeho sťažnosť prijatá na ďalšie konanie a vo veci samej bolo rozhodnuté v súlade s návrhom na rozhodnutie (petitom) jeho sťažnosti tohto znenia:

„1. Základné právo Ing. G. M. – M. podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 221/2005 z 30. januára 2007 porušené bolo.

2. Zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 221/2005 z 30. januára 2007 a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby v nej znovu konal a rozhodol.“

Sťažovateľ požaduje aj priznanie náhrady trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby.

Ústavný súd si pred predbežným prerokovaním sťažnosti vyžiadal stanovisko najvyššieho súdu, ktoré mu bolo doručené 9. júna 2008. V tomto stanovisku najvyšší súd navrhol posúdiť sťažnosť ako nedôvodnú vyjadrujúc názor, že závery odôvodnenia namietaného rozsudku sú dostatočne právne vyargumentované, pričom osobitná pozornosť bola venovaná kľúčovej otázke premlčania. V súvislosti s tým výslovne uviedol, že žalobcovia odstúpili od zmluvy o dielo 14. januára 1998 (listom z 13. januára 1998), keďže ich predchádzajúce podania k takémuto úkonu nesmerovali. Najvyšší súd zastáva názor, že štruktúra odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozsudku zodpovedá § 157 ods. 2 OSP a skutkový stav, ako aj právne závery sú náležite odôvodnené.

Sťažovateľ v reakcii z 20. júna 2008 na stanovisko najvyššieho súdu zhrnul hlavné dôvody, ktoré tvorili podstatu jeho sťažnosti, a zotrval na svojich názoroch, hlavne pokiaľ

ide o začiatok plynutia premlčacej doby na uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy o dielo, ako aj na argumentácii, že najvyšší súd sa s touto skutočnosťou dostatočne nevysporiadal.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že uvedené zákonné ustanovenie rozlišuje okrem iného aj osobitnú kategóriu návrhov, ktorými sú návrhy „zjavne

neopodstatnené“. Týmto zákon o ústavnom súde v záujme účelnosti a procesnej ekonómie poskytuje ústavnému súdu príležitosť preskúmať v štádiu predbežného prerokovania sťažnosti (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) možnosť jej prípadného odmietnutia jednak na základe obsahu namietaných právoplatných rozhodnutí, charakteru namietaných opatrení alebo iných zásahov, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv alebo slobôd navrhovateľa a z nich vyplývajúcich skutkových zistení, a jednak tiež na základe argumentácie, ktorú proti nim sťažovateľ v návrhu uplatnil.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, IV. ÚS 300/08).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu (ako súdu dovolacieho) sp. zn. 1 Cdo 221/2005 z 30. januára 2007 najmä preto, že podľa jeho názoru dovolací súd neprihliadol na skoršie podania žalobcov urobené pred 27. novembrom 1995, v ktorých ho vyzvali na odstránenie väd stavby a ktoré mali vplyv na začiatok plynutia premlčacej doby. Týmito podaniami sa najvyšší súd podľa sťažovateľa napriek tomu, že sú súčasťou súdneho spisu, vôbec nezaoberal ani sa k nim nevyjadril.

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa zaoberal jej opodstatnenosťou v naznačenom smere, predovšetkým skúmajúc možnosť preukázania príčinnej súvislosti medzi namietaným rozsudkom a základným právom upraveným v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy, resp. právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorých sťažovateľ v sťažnosti namietal. V nadväznosti na to posudzoval opodstatnenosť námietok sťažovateľa pokiaľ ide o ťažiskové časti odôvodnenia namietaného rozsudku najvyššieho súdu vedúceho k požiadavke vyslovenia porušenia jeho označených práv.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Článkom 46 ods. 1 ústavy sa zaručuje ochrana viacerých záujmov, predovšetkým práva na prístup k súdu a práva na spravodlivý proces, ktorému ochranu poskytuje aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01) alebo v prípade opravných konaní by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím (IV. ÚS 279/05, IV. ÚS 337/04).

V prípade sťažovateľa však nešlo o odmietnutie spravodlivosti majúce za následok porušenie základných práv, ale o prípad, keď právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie bolo v celom rozsahu realizované, aj keď nie podľa jeho subjektívnych názorov.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je preto daná len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť fyzické osoby a právnické osoby pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01, IV. ÚS 111/09).

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným rozsudkom najvyššieho súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov.

V právomoci ústavného súdu preto zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v súvislosti s jeho rozhodovaním o dovolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 12 Co 303/2004 z 23. júna 2005 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy a dohovoru.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom namietaného rozsudku, ako aj súvisiaceho súdneho spisu, ktorý si zadovážil, dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie náležite odôvodnil.

1. Najvyšší súd najskôr v odôvodnení namietaného rozsudku popisuje priebeh dovedajšieho konania, a to rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 C 148/94 z 15. júla 2004, ktorým uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcom sumu 75 665 Sk z dôvodu bezdôvodného obohatenia, v časti nároku na náhradu škody žalobu zamietol a účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania. Okresný súd považoval za preukázané, že žalobcovia listom z 13. januára 1998 odstúpili od zmluvy o dielo, na základe ktorej sa sťažovateľ ako zhotoviteľ zaviazal realizovať pre nich výstavbu rodinného domu, ako aj to, že sťažovateľ získal na úkor žalobcov (objednávateľov) bezdôvodné obohatenie predstavujúce hodnotu žalobcami žalovanému zaplatených, no ním nevykonaných prác a nedodaných materiálov. Zamietnutie žaloby v časti náhrady škody odôvodnil okresný súd tým, že žalobcovia dosiaľ nepristúpili k oprave rodinného domu a náhrady škody by sa mohli domáhať až po jej skončení a vyčíslení jej ceny.

K odvolaciemu konaniu pred krajským súdom najvyšší súd uviedol, že krajský súd na odvolanie žalobcov i sťažovateľa po doplnení dokazovania rozsudkom sp. zn. 12 Co 303/2004 z 23. júna 2005 zmenil rozsudok okresného súdu tak, že uložil sťažovateľovi zaplatiť žalobcom sumu 1 559 736,50 Sk z dôvodu náhrady škody a sumu 51 486,50 Sk z dôvodu bezdôvodného obohatenia. Zároveň uložil žalovanému zaplatiť náhradu trov konania žalobcov v sume 272 422,60 Sk a tiež náhradu trov štátu. Krajský súd sa nestotožnil s námietkami sťažovateľa o premlčaní práva žalobcov na odstúpenie od zmluvy, na náhradu škody a na vydanie bezdôvodného obohatenia.

Najvyšší súd spomenul aj ďalšie dôvody (rozhodujúce faktické skutočnosti), ktoré viedli k jeho rozhodnutiu a z ktorých krajský súd vychádzal, ako aj interpretáciu na vec (skutkový stav) aplikovaných právnych predpisov.

2. Najvyšší súd sa potom zaoberal ďalšími dovolacími dôvodmi sťažovateľa konštatujúc, že:

«Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, ktorý ho navrhol zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Vytýkal odvolaciemu súdu, že nesprávne posúdil vec, keď pri všetkých námietkach žalovaného dovolávajúceho sa premlčania – práva na odstúpenie od zmluvy o dielo, práva na náhradu škody a práva na vydanie bezdôvodného obohatenia – uzavrel, že to-ktoré právo žalobcov sa nepremlčalo. Tvrdil, že právo žalobcov na odstúpenie od zmluvy podľa § 642 ods. 2 Obč. zák. sa premlčalo v trojročnej premlčacej dobe (§ 101 Obč. zák.), ktorá skončila s dňom 28. 11. 1996 alebo 14. 2. 1997, a nemohli preto nastať účinky odstúpenia od zmluvy o dielo, ktoré odstúpenie urobili žalobcovia listom z 13. 1. 1998, lebo žalovaný sa tohto premlčania dovolal. Vychádzal z toho, že 28. 11. 1993 žalobcovia vedeli, resp. mali a museli vedieť, že predmetné dielo nebude žalovaným zhotovené včas a že žalovaný vzhľadom na ich neochotu uzavrieť ním požadovaný dodatok k zmluve o dielo nevykoná ani žiadnu „nápravu“ žalobcami vytýkaných nekvalitne vykonaných stavebných prác. Uviedol, že lehotu na odstránenie nekvalitne vykonávaných prác pri realizácii diela požadovanej žalobcami – „čo najrýchlejšie“, ktorú poskytli žalobcovia žalovanému (na dvakrát) v trvaní od 28. 11. 1993 do 14. 2. 1994, treba považovať za primeranú v zmysle § 642 ods. 2 Obč. zák. Nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu, ktorý začiatok plynutia premlčacej doby u bezdôvodného obohatenia a náhrady škody odvodil od odstúpenia žalobcov od zmluvy o dielo 14. 1. 1998. Tvrdil, že od 14. 2. 1994, kedy žalovaný oznámil žalobcom, že mu znemožnili dokončenie stavby a že bez jeho súhlasu na stavbe pracuje iný dodávateľ, preto on už dielo nedokončí, ale sa už iba finančne vysporiadajú, muselo byť žalobcom zrejmé, že po 14. 2. 1994 k dokončeniu diela nedôjde. Od tohto dátumu podľa jeho názoru mala sa počítať objektívna trojročná premlčacia doba aj subjektívna dvojročná premlčacia doba pri uplatnení práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, ako aj objektívna trojročná premlčacia doba pri uplatnení práva na náhradu škody s tým, že subjektívna dvojročná premlčacia doba nemôže túto objektívnu dobu presiahnuť. Preto keď žalobcovia 24. 2. 1998 žalovali o bezdôvodné obohatenie a náhradu škody, išlo o premlčané práva, čo žalovaný v konaní namietal, odvolací súd však k jeho námietkam neprihliadol.»

3. Svoj právny názor a sťažnosťou napadnuté rozhodnutie odôvodnil najvyšší súd vo vzťahu k zásadným námietkam sťažovateľa takto:

«Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že posúdenie odvolacím súdom ohľadom neexistencie premlčania práva žalobcov odstúpiť od zmluvy o dielo podľa § 642 ods. 2 Obč. zák. je správne.

Citované zákonné ustanovenie dáva objednávateľovi právo odstúpiť od zmluvy o dielo až do jeho zhotovenia za kumulatívneho splnenia troch predpokladov, ktorými sú:

- a) zrejماً vadnosť budúceho diela alebo oneskorenosť jeho vykonania,*
- b) objednávateľ určil zhotoviteľovi lehotu na urobenie nápravy, ktorá lehota musí byť primeranou (t. j. v ktorej možno reálne vzhľadom na konkrétnu potrebu nápravy dosiahnuť tento cieľ),*
- c) neurobenie nápravy zhotoviteľom v poskytnutej lehote.*

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia v súlade s citovaným § 642 ods. 2 Obč. zák. žalovaného iba raz vyzvali na odstránenie zjavných nedostatkov rozpracovaného diela a určili mu na nápravu primeranú lehotu. Stalo sa tak listom z 27. 11. 1995, keď lehotu na nápravu stanovenú do 31. 4. 1996 možno považovať za primeranú (porovnaj obsah listu žalovaného z 27. 12. 1995, č. l. 51-52 spisu); v tejto lehote žalovaný nápravu nevykonával. Po uplynutí tejto lehoty, t. j. od 1. 5. 1996 preto začala bežať trojročná premlčacia doba (§ 101 Obč. zák.) vo vzťahu k právu odstúpenia od zmluvy podľa § 642 ods. 2 Obč. zák., v rámci ktorej žalobcovia listom z 13. 1. 1998, žalovanému doručenému 14. 1. 1998, odstúpili od zmluvy o dielo; právo žalobcov odstúpiť od zmluvy podľa § 642 ods. 2 Obč. zák. sa teda nepremľčalo.

Pokiaľ žalovaný tvrdil, že žalobcovia ho vyzvali na odstránenie nekvalitne vykonaných prác už skôr, obsahom spisu nebola okrem listu z 27. 11. 1995 doložená žiadna výzva žalobcov, ktorá by im poskytovala možnosť odstúpenia od zmluvy o dielo podľa § 642 ods. 2 Obč. zák. Žalovaný sa mýli, ak tvrdí, že žalobcovia ho v zmysle citovaného ustanovenia vyzvali už listom z 28. 11. 1993. Týmto listom žalobcovia reagovali na list žalovaného z 25. 11. 1993 (žiadosť o podpísanie dodatku k zmluve o dielo), pričom upozornili žalovaného aj na nedodržanie postupu podľa projektovej dokumentácie, avšak neurčili mu lehotu na zjednanie nápravy (za poskytnutie takejto lehoty predsa nemožno považovať žalobcami vyslovenú nádej, či domnienku „dúfame, že stavbu dokončíte čo

najrýchlejšie“). Hodno poznamenať, že samotný žalovaný vo svojom liste z 5. 6. 1995 (č. 1. 33-34 spisu) uvádza, že žalobca reklamoval závady len raz – listom z 28. 11. 1993, že mu však nedal primeranú lehotu na zabezpečenie nápravy. Obdobne sa žalovaný vyjadril aj v liste z 27. 12. 1995 (č. 1. 51-52 spisu).

Rovnako bolo správne posúdenie odvolacím súdom, že sa nepremlčalo ani právo žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia a ani právo žalobcov na náhradu škody.

V dôsledku odstúpenia žalobcov od zmluvy o dielo ich listom z 13. 1. 1998 dňom 14. 1. 1998 (tento deň bol list o odstúpení od zmluvy doručený žalovanému) sa zmluva o dielo od začiatku (*ex tunc*) zrušila (§ 48 ods. 2 Obč. zák.) a vzniklo žalobcom právo na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 451 ods. 2, § 457 Obč. zák.). Až po tomto dátume preto mohla začať plynúť premlčacia doba u tohto práva žalobcov; keďže však toto svoje právo uplatnili podaním z 19. 2. 1998, došlým na súd 24. 2. 1998 (č. 1. 101-102 spisu), ich právo sa nepremlčalo.

Rovnaký záver, t. j. že až po 14. 1. 1998 mohla začať plynúť premlčacia doba, platí aj vo vzťahu k právu žalobcov na náhradu škody spočívajúcej na nedostatkoch (chybách) rozpracovaného diela (stavby). Je potrebné zvýrazniť, že čas, kedy vznikli v priebehu vykonávania diela na ňom nedostatky, neurčuje začiatok premlčacej doby. Vymedzenie „udalosť, z ktorej škoda vznikla“ (§ 106 ods. 2 Obč. zák.) v sebe zahŕňa nielen protiprávny úkon alebo právne kvalifikovanú udalosť (v danom prípade vytvorenie nedostatkov rozpracovaného diela), ktoré viedli k vzniku škody, ale aj vznik samotnej škody; premlčacia doba tu preto začína plynúť až od vzniku škody. Škoda žalobcom vznikla ako dôsledok odstúpenia od zmluvy o dielo. Zrušením zmluvy o dielo – odstúpením od nej zanikli všetky práva a povinnosti účastníkov tejto zmluvy, ktoré im z nej vyplývali, teda okrem iných aj povinnosť žalovaného ako zhotoviteľa odstrániť nedostatky rozpracovaného diela, ktorá je obsiahnutá v povinnosti vykonať dielo riadne (porovnaj § 633 Obč. zák.); nemôže už dôjsť ani k naplneniu zodpovednosti za vady, ktoré by mala vec pri prevzatí objednávateľom. Až do zániku právneho vzťahu zo zmluvy o dielo (odstúpením od tejto zmluvy) jestvujúca možnosť nápravy (odstránenia) nedostatkov (chýb) rozpracovaného diela (stavby) v rámci takéhoto právneho vzťahu vylučovala vznik škody, t. j. aby tieto nedostatky mali povahu škody (obdobne to platí po dokončení diela: nárokov zo záväzkov zo zodpovednosti za vady sa nemožno domáhať titulom náhrady škody). Žalobcovia právo

na náhradu škody uplatnili (spolu s právom na vydanie bezdôvodného obohatenia) na súde 24. 2. 1998, ich právo sa preto nepremlčalo.

Názor žalovaného, že premlčacia doba u práva na vydanie bezdôvodného obohatenia aj u práva na náhradu škody začala plynúť od 14. 2. 1994, kedy listom s rovnakým dátumom (č. 1. 176 spisu) oznámil žalobcom o. i., že účastníkom zostane sa finančne vysporiadať, je mylný. Tento list nemal vplyv na začatie plynutia premlčacej doby u spomenutých práv žalobcov, nijako sa ním nezmenil vtedajší jestvujúci právny vzťah účastníkov založený zmluvou o dielo z 8. 6. 1993. Aby zmluvou založený právny vzťah bol zrušený, musí nastať príslušná právna skutočnosť vyvolávajúca takýto dôsledok (zo strany zhotoviteľa napr. odstúpenie od zmluvy podľa § 638 ods. 1 Obč. zák.), čo však list žalovaného zo 14. 2. 1991 nespĺňa (nebol takýmto právnym úkonom).»

Jednou z neoddeliteľných súčastí princípu právnej istoty v demokratickom a právnom štáte je aj garancia, že ak sa fyzická osoba alebo právnická osoba, využijúc svoje základné právo na súdnu ochranu, obráti so svojím návrhom na nezávislý a nestranný súd, má právo, aby súd o jej návrhu rozhodol a svoj právny názor vyjadril vo forme zákonného rozhodnutia. Na túto skutočnosť pamätá aj generálna právna norma civilného procesu (Občianskeho súdneho poriadku) v ustanovení § 157 ods. 2, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Toto zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na spravodlivé súdne konanie, vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť s prihliadnutím na okolnosti každej veci.

Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993).

Vzhľadom na uvedené je potrebné, aby všeobecný súd zohľadnil všetky náležitosti zákonného rozhodnutia, tak ako ich predpokladá zákon, a tieto pri jeho tvorbe prakticky aj aplikoval. Výsledkom dodržania zákonných ustanovení by malo byť presvedčivé a preskúmateľné rozhodnutie.

Ústavný súd ďalej pripomína, že jeho primárnou úlohou v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy nie je podávať výklad právnych predpisov, ktoré všeobecný súd v dotknutom konaní pred ním aplikuje. Za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd je na prvom mieste zodpovedný všeobecný súd. Výklad právnej normy a jeho uplatnenie všeobecným súdom musí byť v súlade s ústavou (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy) a ústavný súd iba posudzuje, či príslušný výklad právnej normy aplikovanej v konkrétnych okolnostiach prípadu (v danej veci Občianskeho súdneho poriadku a Správneho poriadku) je ústavne akceptovateľný alebo či nie je popretím jej účelu, podstaty a zmyslu.

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že v súlade so svojou judikatúrou posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi porušením práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah.

Ústavný súd napokon dodáva, že sťažnosťou napadnuté rozhodnutie posudzoval len z hľadiska kritérií ústavných predpisov a nimi garantovaných základných práv a slobôd.

Vzhľadom na to nebolo jeho úlohou do detailov preskúmať prípad z pozície v okolnostiach daného prípadu aplikovaných právnych noriem ani opätovne podrobiť revízií napadnutý rozsudok so zámerom „vylepšiť“ jeho odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam možných pochybení najvyššieho súdu, po zistení, že tieto nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybniť konformitu záverov napadnutého rozsudku s ústavou.

Najvyšší súd v namietanom rozsudku zaujal svoj názor k sťažovateľom nastolenému problému, poukázal na to, akými zákonnými ustanoveniami sa riadil a aké skutkové zistenia a úvahy ho viedli k vyslovenému právnemu názoru. V odôvodnení rozhodnutia objasnil svoje úvahy o tom, prečo považuje za mylný názor sťažovateľa, ak tvrdí, že žalobcovia ho v zmysle § 642 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyzvali už listom z 28. novembra 1993 (žiadosť o podpísanie dodatku k zmluve) na odstránenie nekvalitne vykonaných prác akcentujúc najmä to, že mu v uvedenom liste neurčili lehotu na zabezpečenie nápravy. Za poskytnutie takejto lehoty nemožno podľa názoru najvyššieho súdu *«považovať žalobcami vyslovenú nádej, či domnienku „dúfame, že stavbu dokončíte čo najrýchlejšie“»*. Vzhľadom na to, že premlčacia doba začala plynúť až 14. januára 1998, keď bol sťažovateľovi doručený list žalobcov o odstúpení od zmluvy, nemohlo dôjsť ani k premlčaniu práva žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia a na náhradu škody.

Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľ uviedol v predmetnej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký jeho výklad a aplikáciu ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, resp. Občianskeho zákonníka, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s uvedenými článkami ústavy a dohovoru.

Citované rozhodnutie obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd konštatuje, že závery, ku ktorým najvyšší súd dospel, nemožno označiť za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo

arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu, ktorú napokon spomína v sťažnosti aj samotný sťažovateľ (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97), rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd z obsahu napadnutého rozsudku zistil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Sťažovateľ svoju sťažnosť opiera o čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pritom z obsahu spisu vyplýva, že mu nebol odopretý prístup k súdu a najvyšší súd sa vecou podrobne zaoberal a argumentačne v dostatočnej miere sa vysporiadal s jeho dovolacími námietkami.

Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto

postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. IV. ÚS 112/05).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v danom prípade sú zlučiteľné so sťažovateľom označenými právami, a preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd napokon poznamenáva, že rozhodovanie o návrhu na zrušenie sťažovateľom namietaného právoplatného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva z čl. 127 ods. 2 ústavy a prichádzalo by do úvahy iba v tom prípade, ak by nadväzovalo na rozhodnutie o vyslovení porušenia jeho základných práv. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa touto časťou návrhu na rozhodnutie (petitu sťažnosti) už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2009